

ЕДИННИЯТ ЕВРОПЕЙСКИ ПАЗАР НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ЗАСТРАХОВКА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

● Сравнително изследване на икономическо-статистическата ситуация в ЕС

ПРОФ. Д-Р УЛРИХ МАЙЕР

(Продължава от брой 9)

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

	В абсолютна стойност	На 1000 единици население	На 1000 моторни превозни средства
БВП	1 280.80 млрд.	21 622 хил.	46 468 хил.
Население	59.24 млн.	x	2.15 хил.
Площ /кв.км./	244 046	4.12	8.85
Железопътна мрежа /км/	17 500	0.2954	0.63
Пътна мрежа /км/	394 183	6.65	14.30
Автомобилна пътна мрежа /км/	3 405	0.0575	0.12
Общ брой на моторните превозни средства	27.56 млн.	465	X
Пътнически автомобили	23.45 млн.	395	851
Пътни инциденти	247 238	4.17	8.97
Брой пострадали	3 421	0.0577	0.12

Таблица 1: Страна и транспорт
Данните са от 1997 г.

	Общо	Общо застраховане	Автомобилно застраховане	Застраховка "Гражданска отговорност"
Брой застрахователни компании	832	656		72
Брутен премиен приход	116.77 млрд.	46.08 млрд.	12.67 млрд.	-
-на глава от населението	1 971	778	214	-
-на моторно превозно средство	x	x	460	-

Таблица 2: Дял на застраховката "Гражданска отговорност" в общото застраховане

СТРУКТУРА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ ПАЗАР

През 1998 година общият брой застрахователни компании под британски контрол е 832. От тях 668 са британски, а 164 са чуждестранни застрахователи. 594 са заети в общозастрахователния бизнес, 176 са живото-застрахователни дружества и 62 са комбинирани. Делът на живото-застраховането във Великобритания е много по-голям от този на общото застраховане.

ЧУЖДЕСТРАНЕН ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БИЗНЕС

Бизнесът на британските застрахователи чрез клонове в европейското икономическо пространство (в обсега на „свободно движение на стоки и услуги“) в скоро време ще бъде съвсем незначителен. От друга страна, бизнесът на чужди застрахователи от европейското икономическо пространство във Великобритания заема съвсем малък дял от британския застрахователен пазар.

СИТУАЦИЯТА НА ПАЗАРА НА ЗАСТРАХОВАНЕ НА МПС

(Вж. таблица 3)

Автомобилната застраховка във Великобритания е комбинация от застраховка на автомобила и водача. От една страна, полицата пок-

Пазарен дял, заеман от трите най-големи автомобилни застрахователи	33%
Пазарен дял, заеман от петте най-големи автомобилни застрахователи	51%
Пазарен дял, заеман от десетте най-големи автомобилни застрахователи	69%

Таблица 3: Концентрация на пазара на автомобилно застраховане в проценти от брутния премиен приход

миите спадат значително, след което отново започват да нарастват.

(Вж. таблица 4)

Все още концентрацията на британския автомобилно застрахователен пазар не е така силна, както на другите европейски пазари. През 1998 г. пазарният лидер Royal & SunAlliance има пазарен дял само от 11.5 на сто, докато останалите десет най-големи дружества си поделят пазарен дял от две трети.

ПРОДАЖБА НА АВТОМОБИЛНИ ЗАСТРАХОВКИ

Автомобилни застраховки във Великобритания се продават от широк кръг продавачи. Напоследък банки и супермаркети се нареждат до брокери и агенти. Директните продажби бележат значителен ръст през последните години. Всъщност директните продажби представляват около една трета от продажбите като цяло.

РАЗВИТИЕ НА ЗАСТРАХОВКАТА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“

РЕГУЛАЦИОННО РАЗВИТИЕ

Във Великобритания няма период, през който правителството да се е намесвало във формирането на тарифите на

рива рискове за собствения автомобил на застрахования, а, от друга страна, клиентът със същата полица е застра-

	Автомобилно застраховане	Застраховка "Гражданска отговорност"
Застраховани рискове	-	27 563 000
Брутен премиен приход	94.1 млрд.	-
Равнище на шетимост	24.9 %	-

Таблица 4: Статистика на автомобилното застраховане

хован и при ползването на чужд автомобил. Почти всички полици включват допълнение за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“. Така например 82 на сто от полиците за автомобилна застраховка през 1998 г. включват пълно покритие.

Автомобилните застрахователни компании са ориентирани към разнородни потребителски групи. Те се опитват да предложат конкурентни условия с промоционални премии за желаните клиенти, докато към рисковите клиенти се подхожда с ограничени условия и неатрактивни премии. Като резултат се получава висока премийна диференциация за специфични рискове. В последните няколко години британският автомобилно застрахователен пазар може да се характеризира с тенденция към жестока конкуренция. Тя е стимулирана от навлизането на нови играчи на пазара преди 15 години - като банките например.

В периода 1993-1996 г. пре-

застрахователните компании. В резултат на това при представянето на единния европейски пазар не са направени никакви препоръки за промяна в методиката на формиране на застрахователните премии.

РЕГУЛАЦИЯТА КЪМ НАСТОЯЩИЯ МОМЕНТ

Застрахователните компании във Великобритания са свободни при формирането на премии. Острата конкуренция, естествено, води до голяма диференциация на факторите.

ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ПОКРИТИЕ НА „ЛОШИТЕ РИСКОВЕ“

„Лошите рискове“ са обект на застраховка от специализирани застрахователи. Също така някои обикновени застрахователи предлагат покритие за „лоши рискове“. Понякога има ситуации, при които е доста трудно да се поеме такъв риск или се поема само срещу много висока премия, например за водач с няколко глоби за шофиране в нетрезво състояние. Според надзорния орган само 4-6 на сто от водачите не са застраховани.

РОЛЯ НА АСОЦИАЦИЯТА

Асоциацията на застрахователите има много по-малка роля в определянето на застрахователните премии в автомобилното застраховане във Великобритания в срав-

Диференциране на премиите	Класове	Разпределение
Класификация на собствениците/водачите на МПС		
Бонуси за жени	2	12%
Възрастови групи	5-16	2.0-3.5.
Призежаване на собствен дом	*	-
Членство в автомобилно клуб	*	-
Здравословно състояние	*	-
Зодиакален знак	*	-
Бонус за семейно положение	4	1.19
Начинаещ водач	*	2.0
Класификация според използването на автомобила		
Място на регистрация	12-20	1.9
Втори автомобил	*	-
Бонус при малък километраж	*	1.4
Регион на използване	2	-
Съвместно ползване	3	-
Класификация според вида на автомобила		
Вид на автомобила/модел	15-35	3-7
Години на автомобила	*	-
Използван или нов автомобил	*	-
Цена на придобиване	*	-
Обем на двигателя	*	-
Обезопасеност	*	-

Таблица 5: Основни фактори при формиране на премиите

Системата „Бонус-малус“

Във Великобритания има широк набор от различни варианти на системата „Бонус-малус“. Обособени са обикновено няколко класа, като основна черта е липсата на малус зона. За сравнение са представени следните три системи:

№	Клас	Премия %/	Увеличаване на клас след щета		
			След 1	След 2	След 3
Покачване в клас					
1	0	100	0	0	0
2	1	75	0	0	0
3	2	65	1	0	0
4	3	55	2	0	0
5	4	45	2	0	0
6	5	40	3	1	0
7	6	33	3	1	0

№	Клас	Премия %/	Увеличаване на клас след щета		
			След 1	След 2	След 3
Покачване в клас					
1	0	100	0	0	0
2	1	80	0	0	0
3	2	70	0	0	0
4	3	65	1	0	0
5	4	60	2	0	0
6	5	50	3	1	0

№	Клас	Премия %/	Увеличаване на клас след щета		
			След 1	След 2	След 3
Покачване в клас					
1	0	100	0	0	0
2	1	70	0	0	0
3	2	60	1	0	0
4	3	50	2	1	0
5	4	40	3	2	1

Таблица 6: Система „Бонус-малус“

нение с останалите европейски страни. Все пак Асоциацията на британските застрахователи разделя всички моторни превозни средства в 20 класа, които застрахователите използват при детерминиранието на застрахователните премии.

ОСНОВНИ ФАКТОРИ, ОПРЕДЕЛЯЩИ ПРЕМИИТЕ

Основните фактори са от-

насящите се до съответното превозно средство. В допълнение има широк набор от критерии. Всъщност броят на факторите, според които премията се определя индивидуално за всеки клиент, е много по-голям във Великобритания в сравнение с много от изследваните страни.

(Вж. таблица 5)

Превоз
ГЕРГАНА РАШКОВА
(Слегва)